

Prædiken til 15. søndag efter Trinitatis

Matt. 6, 24-34

I. Nogle af jer kender sikkert Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Her holder man øje med sprogets udvikling. Der udgives ordbøger, som registrerer, hvordan sproget bruges, og grammatikker, der siger, hvordan det bruges og bør bruges. Selskabet driver på en af sine netsider den tjeneste, der hedder korpus.dk. Her registreres gennem søgninger i elektroniske tekster fra mange forskellige kilder, hvordan bestemte ord og udtryk er blevet brugt gennem de seneste tyve år. Et af de ofte registrerede ord i dette øjebliksbillede af dansk skriftsprog er bekymring. Danskerne bekymrer sig.

Her er nogle af de mange eksempler: "Kommunerne ytrer stigende bekymring for ghettodannelser". "Landstræneren blottægger måneders bekymring for landsholdets fremtid". "Som krisen trækker i langdrag er der stigende bekymring i befolkningen for, hvem der kommer til at betale". De øvrige 2.412 eksempler på bekymring sparer jeg jer for. I kan selv føje flere til.

II. Bekymring er lig med ansvarlighed. Jeg udviser rettidig omhu, når jeg i en mail til en kollega skriver, at jeg er bekymret over den og den udvikling på vores arbejdsplads. Lægen gør, hvad han skal, når blodprøvens

resultat bekymrer ham, og han sætter behandling i gang. Efterretningstjenesterne gør deres pligt, når de finder bestemte informationer bekymrende for den sikkerhed, de skal beskytte, og handler på det. Økonomer i banker og på børser har pligt til bekymring, når de værdipapirer eller den valuta, de skal passe på, er under pres. Forældre, der ikke bliver forfærdeligt bekymrede, når et barns udvikling går i en forkert retning, og ikke gør alt, hvad der står i deres magt, for at hjælpe det barn, svigter deres ansvar. Bekymring skal der til. Bekymring er lig med ansvarlighed. Verden ville bryde sammen uden.

III. Lad være med at bekymre jer, siger Jesus så. Det kommer hele tre gange i stykket fra Matthæusevangeliet, som jeg netop læste, nærmest som et omkvæd. Først: "Vær ikke bekymrede for jeres liv". Så: "Hvem af jer kan lægge en dag til sit liv ved at bekymre sig?" Og endelig: "Vær ... ikke bekymrede for dagen i morgen". Sådan sammenfatter Jesus i sin prædiken her, hvordan mennesker skal leve, for at komme til rette med forholdet til Gud og til sig selv. "Vær ikke bekymrede for jeres liv". "Hvem kan lægge en dag til livet ved at bekymre sig?". "Vær

ikke bekymrede for dagen i morgen”.

IV. Lige før sagde jeg, at bekymring er lig med ansvarlighed. Borer vi i det, Jesus siger om bekymring i talen, er det et andet tema, der kommer frem. Jesu ord rummer en analyse af bekymringens væsen, der peger på noget, der ligger under bekymringen selv og dermed også under ansvarligheden. Under de bekymringer, som vi altså ifølge Jesus skal lade være med at nære, ligger noget, der er fælles for dem.

Dette fælles, underliggende tema er vores forhold til tiden. De bekymringer, Jesus taler om, og som han afviser, handler om forholdet til tiden. ”Bekymret for livet”, ”lægge en dag til livet ved hjælp af bekymring”, ”bekymret for dagen i morgen”. Det er alt sammen udtryk, der handler om tid. Livslængden, dagen i dag, dagen i morgen.

Bekymring handler ifølge Jesus om vores forhold til tid, og deri gemmer der sig en diagnose af, hvordan mennesker har det med tiden. Bekymringen udtrykker, ja, lever nemlig ligefrem af, at tiden er et vilkår for os, og af, at vi ikke kommer til rette med det vilkår. Vi lever kun en tid, nogle kort, andre langt, men med sikkerhed kun en afmålt tid. Det forliger vi os ikke med. Bekymringen er et redskab til at sikre, at dagen i morgen ikke bliver den sidste. Det bliver den så en skønne dag alligevel. Derfor gælder det også den anden vej rundt, at tanken om i morgen, hvordan morgendagen skal gå, så den ikke bliver den sidste, udleverer os til bekymringen i dag. Vi bekymrer os om i morgen. Det fylder dagen i dag.

V. Hvorfor skal vi så ikke bekymre os? Bekymring er lig med ansvarlighed. Bekymring

er et udtryk for, at vi erkender, at vi ikke lever evigt. Ikke at bekymre sig må så være ensbetydende med enten at lade stå til, altså at sløse med tilværelsen omkring sig, eller at negligere og undertrykke det vilkår, vi har vores tilværelse på: som en afmålt tid. Formaningen om at lade bekymringen fare er absurd. Umiddelbart ikke det bedste råd at følge for den, der vil klare tilværelsen og vil indstille sig på dens betingelser.

Den begrundelse, Jesus giver i Bjergprædikenen for, at vi ikke skal bekymre os, kommer frem mellem linjerne.

Begrundelsen er altså ikke, som ordene om himlens fugle og markens liljer som forbilleder for mennesker synes at lægge op til, at bekymringen alligevel vil være forgæves: I kan alligevel ikke løse alverdens problemer, og I kan alligevel ikke lægge en dag til jeres liv, så drop det på forhånd. Det er hverken et resigneret eller et fanden-i-voldsk ”drop det på forhånd”, der er tonen i Bjergprædikenens forklaring på, at bekymringen må fare.

Begrundelsen ligger et andet sted. Den ligger i, at det er Jesus selv, der siger disse ting om bekymring. Den ligger altså ikke kun i, hvad han siger, men også i, hvem der siger det. Jesus er den, der selv først og fuldt ud har søgt Guds rige og hans retfærdighed, som han siger: med hele sit liv, ind i døden, gjort sig til redskab for Guds vilje og dermed – for at tage det med, som teksten begynder med, vitterlig kun tjent én herre. Alt, hvad han sagde og gjorde, og alt i den måde, hvorpå han kom til rette med, at hans liv blev så langt eller kort, som det gjorde, alt sammen var det båret af, at det tilhørte

Gud. Det er Bjergprædikenens forudsætning, at Jesus var så gennemlyst af det, Gud vil med sin skabning, så helt gennemsigtig i sig selv i sin hengivenhed til Gud, at Guds vilje med sin skabning og med mennesket blev opfyldt i ham. Der kan ikke lægges noget til, alt er opfyldt dér, alt, hvad et menneske kan og skal være, det er Jesus.

VI. Fra alteret, før dåben, hørte I fra Første Mosebog, hvordan Gud med regnbuen som det symbolske udtryk sluttede sin første pagt med mennesket og alt levende på jorden. Buen i skyerne, siger Gud i talen til Noa, er ”tegnet på den pagt, som [jeg] har oprettet mellem sig selv og alt levende på jorden” – og ikke blot et tegn, Gud giver til mennesker, så de kan blive mindet om pagten, men et tegn, Gud giver sig selv, så han kan huske på sin pagt: ”Når buen kommer til syne i skyerne, da husker jeg”, siger Gud, ”på min pagt med jer og alle levende væsener”.

Når Matthæus fortæller om Jesus og, som i dag, gengiver en af Jesu prædikener, er forudsætningen, at den pagt mellem Gud og mennesker er blevet fornyet i Jesus selv. Den nye pagt, den nye aftale mellem Gud og os er skrevet med Jesu liv og død, hvis ikke det er mere rigtigt at sige, at Jesus selv er denne nye pagt. Som regnbuen er den første pagts tegn, har også den nye pagt sine tegn. Vandet i døbefonten øst over, i dag, Alberts hoved. Brød og vin ved alteret, indtaget netop som et pagtsmåltid.

VII. ”Vær ikke bekymrede”. Når Jesus henviser til fuglene og blomsterne som eksempler, er det ikke for at afkræve os en meningsløs umiddelbarhed, en umulig naivitet.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Den umiddelbarhed og, om man vil, den naivitet, der er tale om, er en, der går om ad Jesus selv. Som ikke bare gør som fuglene og blomsterne, men gør som fugle og blomster, fordi de har deres liv fra Guds hånd. På samme måde mennesket: ”Søg først Guds rige og hans retfærdighed”, siger Jesus.

Han kunne også have sagt: Søg først mig. For alt, hvad I kan og skal være som mennesker, det er opfyldt i mig. Pagten mellem Gud og jer er sluttet på ny i mig. Søg det ikke andre steder. Det er her, alt sammen. I stedet for at sige ”følg fuglenes og blomsternes eksempel”, kunne Jesus også have sagt (som han jo også gør): ”følg mig”. Det betyder: se og lev jeres liv i lyset af, at alt, hvad I kan og skal være som mennesker, er opfyldt i mig. Lev ud af det.

Og så pointen om bekymringen: Alt, hvad et menneske kan og skal være, er opfyldt dér, i Jesus, så det ikke skal søges andre steder, hverken i den bekymrede tagen sig af dagen og vejen eller i den bekymrede omgang med visheden om, at dagen i morgen kan være den sidste. Derfor har enhver, der tror det, lov at løfte sig over sin bekymring, lov at tage den med frimodighed, lov at leve i et ekko af Jesu ord: ”Vær ikke bekymrede for jeres liv”; ”hvem kan lægge en dag til livet ved at bekymre sig?”; ”vær ikke bekymrede for dagen i morgen”.

VIII. Men i morgen tidlig sidder jeg igen i et mødelokale og lufter min bekymring for, om universitetet, hvor jeg arbejder, nu er på rette kurs, klar til fremtiden, og også i morgen skriver jeg sikkert bekymrede og ansvarsbevidste mails. Lægen tjekker blodprøver for den bekymrede patient, når konsul-

tationen åbner. Efterretningstjenesterne klikker sig ind på skumle netadresser på vegne af landets bekymrede ledere. Fra børserne åbner, hjælper økonomerne os af med bekymringerne over værdipapirerne, hvis vi altså har nogen – ikke bekymringer, men værdipapirer. Og i nat ligger forældre igen søvnløse af bekymring over et barn, og i morgen står de op og gør, hvad de kan, for at hjælpe deres barn videre. Det hænger ikke sammen – i hvert fald ikke med det, Jesus siger. Eller gør det? Ja, det gør.

Havde Jesus i stedet for at sige ”følg fuglenes og blomsternes eksempel” sagt ”følg mig”, havde det nemlig ikke ført os hverken ind i himlen eller lukt ind i evigheden. Fodsporene efter Jesus leder ikke ind i en fjern himmel eller en abstrakt evighed. Tværtimod fører Jesu fodspor ind i verden og ind i tiden. De fører ind i de opgaver, som hører til her, hvor vi er, og til dagen i dag. At tjene én herre, at søge Guds rige og hans retfærdighed: det foregår lige her og lige nu. Ingen af os kan tillade os den ansvarsløshed eller den springen-op-og-falden-ned-på det vilkår, vi har livet på, som det er at vende ryggen til opgaverne her og nu, opgaverne med alle deres bekymringer. Men vi kan tage imod bekymringerne helt uden at bekymre os.

Det er hen over dem, det lyder med det tredobbelte omkvæd fra teksten: ”Vær ikke bekymrede”. For den, der følger den formaning, bliver morgendagens bekymring til denne dags opgave. Ikke at lade stå til, men tværtimod at lægge dagen i morgen i Guds hånd og, fri af bekymringen for i morgen, tage imod det, man selv lever af, og så godt, man evner, tage vare på de opgaver, der

hører dagen til. ”Vær ikke bekymrede”. Amen.

Amen.

Kirsten Busch Nielsen
Kastelskirken

Salmer:
736, 31, 674, 41, 321, 731